

Дело C-36/23**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

25 януари 2023 г.

Запитваща юрисдикция:

Finanzgericht Bremen (Германия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

19 януари 2023 г.

Жалбоподател:

L

Ответник:

Familienkasse Sachsen der Bundesagentur für Arbeit

Предмет на главното производство

Социална сигурност — Регламент (ЕО) № 883/2004 — Член 68 — Отпускане на семейни обезщетения — Пребиваване на единия родител в друга държава членка — Неподаване на заявление за детски надбавки от този родител — Подаване на заявление за детски надбавки от другия родител — Последници

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Тълкуване на правото на Съюза, член 267 ДФЕС

Преюдициални въпроси

- 1) Допуска ли член 68 от Регламент (ЕО) № 883/2004 последващо частично възстановяване на определените в Германия детски надбавки с оглед на ползващо се с предимство такова право в друга държава членка дори ако в другата държава членка за детето не са (били) определени съответно не са (били) изплащани семейни обезщетения,

вследствие на което сумата, която остава да получава правоимащото лице съгласно германското законодателство, е по-малка по размер от получаваните в Германия детски надбавки?

2) При утвърдителен отговор на първия въпрос:

зависи ли отговорът на въпроса на какво основание трябва да бъдат отпуснати обезщетенията от повече от една държава членка по смисъла на член 68 от Регламент (ЕО) № 883/2004 или от какво произтичат претенциите, които трябва да бъдат координирани, от условията за придобиване на права съгласно националните уредби или от обстоятелствата, с оглед на които съответните лица са подчинени на законодателството на съответните държави членки съгласно членове 11—16 от Регламент (ЕО) № 883/2004?

3) В случай че са от значение обстоятелствата, въз основа на които съответните лица са подчинени на законодателството на съответните държави членки съгласно членове 11—16 от Регламент (ЕО) № 883/2004:

трябва ли член 68 от Регламент (ЕО) № 883/2004 във връзка с член 1, букви а) и б) и член 11, параграф 3, буква а) от същия регламент да се тълкува в смисъл, че трябва да се приеме наличието на дейност като заето лице или дейност като самостоятелно заето лице на дадено лице в друга държава членка или на положение, приравнено на такава дейност от гледна точка на правото в областта на социалната сигурност, ако социалноосигурителната институция в другата държава членка удостоверява наличие на осигуряване „като земеделски производител“ и компетентната институция за семейни обезщетения в тази държава потвърждава наличието на дейност като заето лице, дори ако съответното лице твърди, че осигуряването е свързано единствено със собствеността върху регистрирано като използвана земеделска земя стопанство, което обаче в действителност не се стопанисва?

Цитирани разпоредби на правото на Съюза

Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социална сигурност (наричан по-нататък „Регламент № 883/2004“), и по-специално член 1, букви а) и б), членове 11—16, член 68

Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност (наричан по-нататък „Регламент № 987/2009“), и по-специално членове 59 и 60

Цитирани разпоредби от националното право

Einkommensteuergesetz (Закон за данък върху доходите) в съответно непроменената редакция след обнародването на изменения Einkommensteuergesetz от 8 октомври 2009 г. (Федерален държавен вестник част I 2009 г., № 68, стр. 3366—3465) (наричан по-нататък „EStG“), и по-специално член 31, трето изречение, член 32, параграф 1, първо изречение, точка 1 и параграф 3, член 62, параграф 1, първо изречение, член 63, параграф 1, първо и второ изречение, член 70, параграф 2, първо изречение

Abgabenordnung (Данъчен кодекс) в съответно непроменената редакция след обнародването на изменения Abgabenordnung от 1 октомври 2002 г. (Федерален държавен вестник част I 2002 г., № 72, стр. 3866—3953) (наричан по-нататък „AO“), и по-специално член 37, параграф 1 и параграф 2, първо и второ изречение

Кратко представяне на фактите и производството

- 1 Страните спорят относно частичната отмяна на определените детски надбавки и възстановяването на надплатените след тази отмяна детски надбавки за спорния период от юли 2019 г. до септември 2020 г.
- 2 Жалбоподателят е полски гражданин, който работи от години в Германия като наето лице. Детето му, родено през 2008 г., и съпругата му (майка на детето) живеят в общо семейно домакинство в Полша.
- 3 Със съгласието на съпругата си с писмо от 22 февруари 2016 г. жалбоподателят подава до германските органи заявление за получаване на детски надбавки за детето си. За тази цел той представя доказателства за своята дейност като наето лице в Германия и посочва, че съпругата му в Полша не извършва трудова дейност.
- 4 С решение от 27 октомври 2016 г. ответникът отпуска на жалбоподателя детски надбавки за периода от октомври 2014 г. до юли 2026 г. Като основание се посочва, че жалбоподателят упражнява трудова заетост в Германия и според представеното удостоверение е неограничено данъчнозадължено лице. Тъй като другият родител не упражнява трудова заетост в държавата на пребиваване на детето, в Германия той има право с предимство да получава детски надбавки за периода на дейността си като заето лице.
- 5 На 16 април 2019 г. на жалбоподателя е изпратен „Въпросник за проверка на правото на детски надбавки“ за целите на разглеждането на заявлението. Жалбоподателят връща попълнения въпросник. В него той декларира, че съпругата му не упражнява трудова дейност нито самостоятелно, нито като наето лице. За себе си той представя удостоверение от работодателя, че е наето лице в Германия от 1 януари 2016 г.

- 6 Със запитване от 6 август 2019 г. ответникът иска Полша да му предостави информация за упражняваната от съпругата на жалбоподателя трудова заетост и за правото ѝ да получава семейни обезщетения от полските органи.
- 7 На 5 октомври 2020 г. ответникът получава отговор от администрацията на Поморското воеводство в Гданск (информационния орган на Полша) от 28 септември 2020 г., като в поле 4.1 от формуляра се съдържа следната информация: *„[Майката на детето] упражнява професионална дейност от 28 септември 2006 г. до момента (Социалноосигурителен институт за земеделски стопани – KRUS). От 1 ноември 2013 г. до момента [майката на детето] не получава семейни обезщетения и надбавки за отглеждане на дете 500+. [Майката на детето] е декларирала, че не желае да подава заявления за семейни обезщетения и надбавки за отглеждане на дете 500+.“*
- 8 След това с решение от 7 октомври 2020 г. на основание член 70, параграф 2 от EStG ответникът отменя определените детски надбавки от октомври 2020 г. в размер на семейните обезщетения, предвидени по закон в Полша.
- 9 С „искане за решение относно компетентността“, изпратено на Полша на 7 октомври 2020 г., като посочва заявлението, получено на 4 юли 2019 г., трудова заетост на бащата на детето в Германия и упражнявана от майката на детето трудова заетост в Полша, ответникът се обръща с молба: *„Да бъде проверено правото на семейни обезщетения и надбавки 500+, считано от месец юли 2019 г., в контекста на презумпцията, че подаденото в Германия заявление се счита за подадено до държавата членка, чието законодателство се прилага с предимство“.*
- 10 В отговор на искането на 17 декември 2020 г. информационният орган на Полша изпраща набор от данни за съпругата на жалбоподателя със следните допълнителни сведения: *„[Майката на детето] упражнява професионална дейност от 28 септември 2006 г. до момента (Социалноосигурителен институт за земеделски стопани – KRUS). От 1 юли 2019 г. до момента [майката на детето] не получава семейни обезщетения и надбавки за отглеждане на дете 500+. [Майката на детето] е декларирала, че не желае да подава заявления за семейни обезщетения и надбавки за отглеждане на дете 500+.“*
- 11 С акт от 6 януари 2021 г., който е предметът на производството, на основание член 70, параграф 2 от EStG ответникът отменя определените детски надбавки за периода от юли 2019 г. до септември 2020 г. в размер на семейните обезщетения, предвидени по закон в Полша, и изисква да бъдат възстановени надплатените детски надбавки за този период в размер на 1674,60 EUR.

- 12 С писмо от 22 януари 2021 г. жалбоподателят иска изменение на издадения акт, тъй като той и съпругата му не са получавали семейни обезщетения в Полша от юли 2019 г. до момента.
- 13 Ответникът разглежда това писмо като възражение срещу акта от 6 януари 2021 г. и с решение от 2 февруари 2021 г. отхвърля възражението като неоснователно.
- 14 На 2 март 2021 г. жалбоподателят подава жалба по съдебен ред срещу частичната отмяна на определените детски надбавки и срещу искането за възстановяване на суми.

Основни доводи на страните в главното производство

- 15 В подкрепа на жалбата си жалбоподателят посочва, че съпругата му (майката на детето) не упражнява трудова дейност и не получава никакви доходи. Съпругата му не е регистрирана нито като безработна, нито като търсещо работа лице, а родителите ѝ са ѝ прехвърлили земеделско стопанство, за да могат да получават пенсия. Вследствие на това, с оглед на собствеността върху стопанството, е осигуряването в KRUS — Социалноосигурителния институт за земеделски стопани в Полша. Това осигуряване не предполага извършването на дейност като самостоятелно зает земеделски стопанин и е свързано единствено с факта, че фермата, което не се стопанисва, е регистрирана като използвана земеделска земя. Тъй като съпругата му няма доходи, той плаща осигурителните вноски в KRUS. Съпругата му не е получавала детски надбавки и не е подавала заявление за получаване на такива в Полша за въпросния период. Поради това Германия е компетентна с предимство по отношение на правото на получаване на детски надбавки.
- 16 Ответникът възражава срещу исканията с довода, че наистина съгласно член 62, параграф 1 от EStG жалбоподателят по принцип има право да получава детски надбавки в Германия за детето си, което пребивава в Полша. В същото време обаче съпругата му има право на чуждестранни семейни обезщетения за детето в Полша. Това е така, тъй като от юли 2019 г. в Полша се отпускат надбавки за отглеждане на дете до 18-годишна възраст 500+ независимо от дохода.
- 17 Според ответника тази колизия на права трябва да бъде разрешена въз основа на правилата за координация на Европейския съюз. В това отношение било важно да се установи дали в съответните държави се упражнява трудова заетост респ. се получава пенсия, или правото на семейни обезщетения произтича единствено от мястото на пребиваване (членове 67 и 68 от Регламент № 883/2004, Решение № F1 на Административната комисия на Европейския съюз за координация на системите на социална сигурност от 12 юни 2009 г.). Действително жалбоподателят упражнява трудова заетост или се намира в приравнено на

нея положение по смисъла на Решение № F1 от 12 юни 2009 г. на Административната комисия на Европейския съюз за координация на системите на социална сигурност. Тъй като съпругата му също упражнява трудова заетост в държавата на пребиваване на детето — Полша — или се намира в приравнено на такава положение, е налице право на семейни обезщетения с предимство в тази държава (член 68, параграф 1, буква б), подточка i) от Регламент № 883/2004). Поради това изплащането на детски надбавки в Германия се преустановява до размера на получаваните чуждестранни семейни обезщетения. Размерът на чуждестранните семейни обезщетения е по-нисък от детските надбавки, отпускани от германските органи. Поради това за периода от юли 2019 г. до септември 2020 г. се дължат детски надбавки в размер на диференцираща добавка и определените детски надбавки трябва да се изменят с оглед на тази диференцираща добавка.

- 18 Фактът, че обезщетението не е било поискано или изплатено в Полша, не водел до отпускането в Германия на детски надбавки в пълен размер. От предоставената от Полша информация ставало ясно, че там съпругата на жалбоподателя е заявила, че не желае да подава заявление. Това е единствената причина, поради която липсва решение относно право на получаване на обезщетения в Полша. За да се изключи получаването на детски надбавки съгласно член 65, параграф 1, първо изречение от EStG обаче е достатъчно, че обезщетения биха се изплащали при съответно подадено заявление.
- 19 Що се отнася до въпроса за дейността като заето лице на майката на детето в Полша, германските органи и съдилища по принцип са обвързани от удостоверението за наличие на осигуряване, издадено от чуждестранна осигурителна институция. Следователно въз основа на информацията, предоставена от информационния орган на Полша, трябва да се счита, че майката на детето извършва трудова дейност.
- 20 Задължението за възстановяване произтича от член 37, параграф 2 от АО. Съгласно разпоредбата изплатено без правно основание данъчно облекчение подлежи на възстановяване. Това е така в конкретния случай, тъй като не е съществувало право да се получават детски надбавки и поради това определените детски добавки са били отменени съответно.

Кратко представяне на мотивите на преюдициалното запитване

- 21 Според германското законодателство изплащането на определените детски надбавки се преустановяват с обратна сила съгласно член 70, параграф 2, първо изречение от EStG, ако през периода на получаването им обстоятелствата, които са от съществено значение за правото на детски надбавки, са се променили по такъв начин, че условията за това право са

отпаднали. В такъв случай надплатените надбавки подлежат на възстановяване от получателя съгласно член 37, параграф 2 от АО.

- 22 Жалбоподателят — и по това няма спор между страните — отговаря на условията съгласно германското законодателство, които му дават право да получава през спорния период детски надбавки за детето си, което живее с майката си в Полша. Първоначално детските надбавки са изплащани в пълен размер от германските органи. Едва в хода на получаването им правната уредба в Полша е била изменена така, че от юли 2019 г. полските органи вече изплащат надбавки за отглеждане на дете до навършване на 18-годишна възраст и за първото дете независимо от дохода (вж. член 4, параграфи 1 и 2 и член 5, параграф 1 от полския Закон за държавните надбавки за отглеждане на дете от 11 февруари 2016 г. в редакцията на Закона за изменение от 26 април 2019 г.).
- 23 Въпреки това, до момента полските органи не са определили или изплащали семейни обезщетения, тъй като майката на детето е декларирала, че не желае да подава заявление. От член 18, параграфи 1 и 2 и член 21, параграф 3 от полския Закон за държавните надбавки за отглеждане на дете от 11 февруари 2016 г., в редакцията на Закона за изменение от 26 април 2019 г., следва също така, че семейните обезщетения в Полша се отпускат годишно, но не с обратна сила, и че заявление може да се подаде само от 1 април нататък за следващия период от 1 юни до 31 май. Полската институция наистина не би могла да определи семейни обезщетения за спорния период от юли 2019 г. до септември 2020 г., дори ако би приела, че е налице заявление (също така и) за отпускани от нея семейни обезщетения въз основа на уведомлението за заявление от 4 юли 2019 г., направено с „искането за решение по компетентност“ от 7 октомври 2020 г.
- 24 По първия въпрос: Частичното възстановяване на отпуснатите в Германия детски надбавки е законосъобразно само ако претендираните детски надбавки в страната могат да бъдат намалени по реда на член 68 от Регламент № 883/2004 с размера на предвидените в полското материално право семейни обезщетения, въпреки че до момента в Полша такива обезщетения не са определени и изплащани, нито има вероятност за това в бъдеще.
- 25 Съдът на Европейския съюз многократно се е произнасял във връзка с предхождащата Регламент № 883/2004 уредба, че спирането на претендираните семейни обезщетения поради право на получаване на семейни обезщетения в друга държава членка е възможно само ако семейните обезщетения действително са изплащани от другата държава членка, като е без значение дали неизплащането се дължи единствено на факта, че не е подадено съответно заявление (вж. решения от 4 юли 1990 г., Kracht, C-117/89, EU:C:1990:279, т. 18 и от 14 октомври 2010 г., Schwemmer, C-16/09, EU:C:2010:605, т. 53—54 и 58—59). В практиката си относно Регламент № 883/2004 Съдът на Европейския съюз се придържа изцяло към

това разбиране (вж. решения от 22 октомври 2015 г., Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, т. 32—33 и от 18 септември 2019 г., Moser, C-32/18, EU:C:2019:752, т. 42).

- 26 В решението си от 13 октомври 2022 г., DN, C-199/21, EU:C:2022:789, т. 58, Съдът също така е приел, че член 60, параграф 1, трето изречение от Регламент № 987/2009 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба, която позволява възстановяването на семейни обезщетения, когато родителят, имащ право на такива обезщетения по силата на посочената правна уредба, не е подал искане за тях, и когато тези обезщетения са отпуснати на другия родител, чието искане е било взето предвид в съответствие с тази разпоредба от компетентната институция и който всъщност понася сам финансовата тежест, свързана с издръжката на детето.
- 27 Bundesfinanzhof (Федерален данъчен съд, Германия, наричан накратко „BFH“), в качеството си на най-висшата германска съдебна инстанция, която е компетентна по отпуснатите съгласно EStG детски надбавки, във връзка с правната уредба при действието на Регламент № 883/2004 счита, че за прилагането на правилото за координация по член 68 от Регламент № 883/2004 и ограничаването на претендираното в Германия право до диференцираща надбавка при наличие на материално-правна претенция за обезщетения в чужбина не е пречка, че последните не са били определени и изплащани (BFH, решение от 9 декември 2020 г. — III R 73/18 —, BFHE 271, 508). Ако впоследствие станат известни обстоятелства, които са от значение за определяне на предимството, се извършва последващо преизчисляване на отпуснатите съгласно германското право детски надбавки с произтичащо от това искане за (частично) възстановяване, като е без значение дали в чужбина са определени и изплащани обезщетенията, които се полагат (BFH, решение от 9 декември 2020 г. — III R 73/18 —, BFHE 271, 508, BStBl I 2022, 178). Това е така, тъй като съгласно член 68, параграф 3, втората част от буква б) и член 81 от Регламент № 883/2004 заявлението за семейни обезщетения, подадено в държавата, чието законодателство е приложимо, но не по право, което има предимство, се счита за заявление за семейни обезщетения, подадено и съгласно законодателството на държавата членка, чието законодателство е приложимо с предимство, като по този начин е спазено формалното изискване за заявяване на претенция в другата държава членка (BFH, решение от 9 декември 2020 г., — III R 73/18 —, BFHE 271, 508). Заявлението за семейни обезщетения, подадено в държава — членка на Съюза, чието законодателство е приложимо, но не по право, което има предимство, поражда фикцията, че то е подадено едновременно и в компетентната държава, чието законодателство е приложимо с предимство, дори ако институцията, до която е подадено заявлението, не знае, че е налице обстоятелство с международен елемент, например защото лицето, което има право на детски надбавки, е започнало дейност в чужбина, без да информира за това Familienkasse (Служба за семейни обезщетения, Германия). Следователно действието се поражда дори ако към момента на

подаване на заявлението за детски надбавки не е имало причина то да бъде препратено на чуждестранна институция за семейни обезщетения (BFH, решение от 9 декември 2020 г. — III R 31/18 —, BFH/NV 2021, 771).

- 28 Според Bundesfinanzhof фактът, че в решението си от 22 октомври 2015 г., Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, Съдът се позовава на решението си от 14 октомври 2010 г., Schwemmer, C-16/09, EU:C:2010:605, не променя този извод, тъй като решението от 22 октомври 2015 г., Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, не се отнася до случай на неизпълнено формално условие, а до случай на неизпълнено материално условие за претендиране на правото на получаване на семейни обезщетения, изразяващо се в надхвърляне на прага на доходите (BFH, решение от 9 декември 2020 г. — 111 R 73/18 —, BFHE 271, 508, BStBl II 2022, 178). Прилагането на правилото за предимство по член 68 от Регламент № 883/2004 се изключва само ако в държава членка, чието законодателство се прилага с предимство, не са налице материалноправните условия за право на получаване на обезщетения, например поради надвишаване на възрастовата граница или на определени прагове на доходите (BFH, решение от 25 февруари 2021 г. — III R 23/20 —, BFH/NV2021, 1344-1347).
- 29 Следователно според Bundesfinanzhof принципно условие за прилагането на правилата за предимство е (единствено) наличието на материалноправна претенция за получаване на семейни обезщетения в другата държава членка. Съгласно съдебната практика на Bundesfinanzhof обаче германските органи и съдилища не трябва да извършват проверка на материалноправната претенция съгласно чуждестранното законодателство, ако чуждестранен орган вече се е произнесъл по този въпрос за спорния период и това решение има обвързващо действие за германските органи и съдилища (BFH, решение от 26 юли 2017 г. — III R 18/16 —, BFHE 259, 98, BStBl II 2017, 1237). Иначе в рамките на лоялното сътрудничество между държавите членки съгласно член 60, параграф 3 от Регламент № 883/2004 във връзка с член 59 и следващите от Регламент № 987/2009 посредством искане на информация до компетентния орган на другата държава членка трябва да се изясни дали заявителят има право на семейни обезщетения за децата си и в какъв обхват (BFH, решение от 22 февруари 2018 г. — III R 10/17 — BFHE 261, 214, BStBl II 2018, 717).
- 30 Според запитващата юрисдикция тълкуването на правилата за предимство по член 68 от Регламент № 883/2004, по-специално в случаи на искане за възстановяване на суми като в разглеждания спор, не изглежда толкова ясно, колкото е представено в съдебната практика на Bundesfinanzhof. Съгласно съображение 35 от Регламент № 883/2004 целта на този регламент е да се предотврати неоснователно съвпадане на обезщетения при съвпадане на права на семейни обезщетения в повече от една държава членка. Той обаче няма за цел да ограничи права съгласно националното законодателство. Съгласно член 68, параграф 1, първо изречение от Регламент № 883/2004 правилата за предимство се прилагат само когато съгласно

законодателството на повече от една държава членка се предвиждат обезщетения през време на един и същи период и за едни и същи членове на семейството. Следователно правилата принципно не следва да водят до положение, в което на правоимащите лица се предоставят по-ниски плащания, отколкото биха били те, ако тези правила не се прилагаха.

- 31 И в практика на Съда на ЕС се посочва, че правилата за предимство следва да се прилагат само ако в противен случай действително биха били отпуснати семейни обезщетения от повече от една държава членка. Всъщност в случай на отпускане на семейни обезщетения от повече от една държава членка винаги може да се стигне положение, в което поради неясноти или непознаване на фактическите обстоятелства или правните квалификации впоследствие може да се изиска (частично) възстановяване на изплатени в Германия детски надбавки, без такива да бъдат изплатени последващо в другата държава членка. В резултат на това е възможно правоимащите лица да получат общо семейни обезщетения в по-малък размер, отколкото биха им се полагали съгласно германското законодателство.
- 32 Що се отнася до въпроса за значението на презумпцията, че подаденото в Германия заявление се счита за подадено до държавата членка, чието законодателство се прилага с предимство, следва да се отбележи, че тя има за цел преди всичко да опрости процедурата за правоимащото лице. Преди всичко обаче това не променя факта, че сроковете за подаване на заявление и възможността за отпускане на семейни обезщетения с обратна сила са уредени по различен начин в държавите членки. Така например по принцип детските надбавки в Германия първоначално се определят безсрочно до навършването на 18-годишна възраст на детето. Освен това изплащането се извършва със задна дата шест месеца от датата на подаване на заявлението. За разлика от това в други държави — и в Полша също, доколкото е известно на запитващата юрисдикция, — има разпоредби, съгласно които се изисква ежегодно и предварително подаване на заявление. Освен това в случаите, когато едва впоследствие станат известни обстоятелства, поради които правото на семейни обезщетения в друга държава членка се оказва с предимство, обикновено вече не може да се гарантира своевременното препращане на заявлението до другата държава членка. Ако за прилагането на правилата за предимство е достатъчно само наличието на материалноправна претенция в другата държава членка, националната юрисдикция би трябвало редовно да се произнася относно съществуването на права на семейни обезщетения съгласно чуждестранното законодателство.
- 33 Член 68, параграф 3, буква а) от Регламент № 883/2004 във връзка с член 60, параграф 1, второ изречение и параграфи 2 и 3 от Регламент № 987/2009 предвиждат специална процедура за координация на съвпадащи права, но според формулировката тя се отнася само за случаите, когато трябва да се вземе решение по нерешено заявление за отпускане на семейни обезщетения

за бъдещи периоди. Изглежда, че процедурата не може да се пренесе автоматично към случая на последващата проверка. Съгласно член 60, параграф 4 от Регламент № 987/2009 същото се отнася и за случая на т.нар. процедура на диалог съгласно член 6, параграфи 2—5 от Регламент № 987/2009 в случай на спор относно определянето на предимството на повече от една претенция.

- 34 Освен това опитът на запитващата юрисдикция показва, че съгласуването между компетентните институции на отделните държави членки на обезщетенията, които съответно трябва да бъдат предоставени, не функционира гладко, най-малкото в случаите на искания за възстановяване на суми. И в разглеждания случай в отговор на запитването на ответника полският орган, като посочва, че липсва подадено от майката на детето заявление, само информира, че за спорния период не се изплащат семейни обезщетения. От полския орган не е получено решение или друго становище по същество относно наличието на (други) формални и материални условия за право на получаване на семейни обезщетения в Полша. Практическите трудности в сътрудничеството между държавите членки обаче не трябва да са в ущърб на лицето, което претендира право на получаване на семейни обезщетения.
- 35 По втория въпрос: Ако член 68 от Регламент № 883/2004 принципно допуска искане за възстановяване на суми в Германия, без да е предоставено плащане в Полша, законосъобразността на частичното възстановяване на суми зависи от това дали претенцията в Полша има предимство пред тази в Германия.
- 36 Правилата относно предимството по член 68 от Регламент № 883/2004 установяват на какви основания трябва да се отпускат съпадащите обезщетения или от какво произтичат претенциите. Ако отговорът на този въпрос се определя от националната правна уредба, в случая би трябвало да се приеме, че е налице положение, свързано с две държави членки на пребиваване, тъй като въпросните семейни обезщетения както в Германия, така и в Полша са свързани с местоживеенето/обичайното местопребиваване на правоимащото лице. В този случай претенцията в Полша би имала предимство заради мястото на пребиваване на детето съгласно член 68, параграф 1, буква б), подточка iii) от Регламент № 883/2004.
- 37 Ако обаче отговорът на този въпрос зависи от обстоятелствата, с оглед на които съответните лица са подчинени на законодателството на съответните държави членки съгласно членове 11—16 от Регламент № 883/2004, заради упражняваната от жалбоподателя професионална дейност в Германия от значение за определянето на предимството би било дали трябва да се счита, че майката на детето извършва трудова дейност в Полша, или само пребивава там.

- 38 Съгласно текста на разпоредбата предимството зависи от това на какви основанията трябва да се отпуснат обезщетенията от повече от една държава членка респ. от какво произтичат претенциите. Това може да предполага привръзка с условията за право на получаване на обезщетения в националните разпоредби.
- 39 Bundesfinanzhof обаче приема, че що се отнася до въпроса от какво произтичат правата по смисъла на член 68, параграф 1 от Регламент № 883/2004, определящ критерий са обстоятелствата, с оглед на които правоимащото лице е подчинено на законодателството на съответната държава членка съгласно членове 11—16 от Регламент № 883/2004 (ВФН, решение от 26 юли 2017 г. — III R 18/16 —, ВФНЕ 259, 98, BStBl II 2017, 1237, и решение от 1 юли 2020 г. — III R 22/19 —, ВФНЕ 269, 320, ВФН/NV2021, 134).
- 40 Според запитващата юрисдикция решението на Съда от 7 февруари 2019 г., Vogatu, C-322/17, точки 24—25, може да бъде аргумент в полза на това да се приеме, че определящ критерий са основанията, на които се отпускат семейните обезщетения съгласно националните разпоредби. От това обаче за запитващата юрисдикция не става ясно дали отговорът на въпроса на какви основания трябва да се отпускат обезщетения по смисъла на член 68 от Регламент № 883/2004, зависи от националното законодателство, на което се основава правото, или от това въз основа на кое правило по член 11 от Регламент № 883/2004 правоимащото лице е подчинено на законодателството на съответната държава членка, съответно дали правото произтича от дейността като заето или като самостоятелно заето лице или от мястото на пребиваване.
- 41 По третия въпрос: Ако по отношение на въпроса дали майката на детето извършва трудова дейност в Полша, може да се вземе предвид само съответното потвърждение от полската институция, в което се посочва осигуряването в Социалноосигурителния институт за земеделски стопани, то съгласно член 68, параграф 1, буква б), подточка i) от Регламент № 883/2004 с оглед мястото на пребиваване на детето правото на обезщетения, платими от Полша, би имало предимство. Иначе съгласно член 68, параграф 1, буква а) от Регламент № 883/2004 предимство би имало правото на обезщетения, платими от Германия.
- 42 В случай че са от значение обстоятелствата, с оглед на които съответните лица са подчинени на законодателството на съответната държава членка съгласно членове 11—16 от Регламент № 883/2004, възниква въпросът при какви условия може да се приеме, че съпругата на заявителя на детски надбавки, пребиваваща в друга държава членка, упражнява трудова заетост или се намира в положение, приравнено на такава по смисъла на член 68 във връзка с член 1, букви а) и б) и член 11, параграф 3, буква а) от Регламент № 883/2004.

- 43 Въпросът дали в друга държава членка е налице дейност или приравнено на нея положение по смисъла на член 1, буква б) от Регламент № 883/2004, която/което да се счита за такава/такова за целите на законодателството в областта на социалната сигурност на тази държава членка, е предмет на преценка на правото на другата държава членка. Поради това запитващата юрисдикция е склонна да възприеме схващането, че предоставената от Полша информация има обвързващо действие за запитващата юрисдикция в това отношение. Това обаче не изглежда задължително, тъй като информацията се предоставя само в рамките на процедурата между органите и на засегнатото лице не се издава решение, което подлежи на обжалване. Както изглежда, не съществува практика на Съда по този въпрос.

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ